

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Қазақстандағы және шетелдегі қарттықтың әлеуметтік-демографиялық сипаттамалары

ЖАРИЯЛАНДЫ
16.10.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/166228/>

Қазақстандағы және шетелдегі қарттықтың әлеуметтік-демографиялық сипаттамалары бірқатар факторларға байланысты ерекшеленеді, соның ішінде экономика, денсаулық сақтау, мәдениет және отбасы құрылымы. Мұнда Қазақстан мен шетелдегі қарттықтың негізгі ерекшеліктерін салыстырып қарастырайық:

1. Халықтың жас құрылымы

- Қазақстанда халықтың орташа жасы салыстырмалы түрде жас, бірақ қарт адамдардың саны өсуде. Бұл қарттық кезеңіне өтудің және ұзақ өмір сүрудің артуына байланысты.
- Шетелде, әсіресе дамыған елдерде, халықтың жас құрылымы қартай түсуде. Мысалы, Еуропа мен Жапонияда егде жастағы адамдардың саны халықтың айтарлықтай бөлігін құрайды.

2. Орташа өмір сүру ұзақтығы

- Қазақстанда орташа өмір сүру ұзақтығы әлемнің дамыған елдеріне қарағанда төмендеу. Бұл денсаулық сақтау жүйесі, өмір сүру деңгейі және әлеуметтік факторлармен байланысты.
- Шетелде (Еуропа, Солтүстік Америка, Жапония) орташа өмір сүру ұзақтығы жоғары, себебі медицина мен әлеуметтік қамсыздандыру салалары дамыған.

3. Денсаулық сақтау және әлеуметтік қамсыздандыру

- Қазақстанда денсаулық сақтау жүйесі мен әлеуметтік қызмет көрсету саласында егде жастағы адамдарға көмек көрсетуге бағытталған бағдарламалар бар, бірақ оларды дамыту мен қолжетімділікті арттыру мәселелері әлі де бар.
- Дамыған елдерде денсаулық сақтау жүйесі мен әлеуметтік қамсыздандыру жоғары деңгейде дамыған, қарт адамдарға медициналық және әлеуметтік көмек көрсету тиімді

ұйымдастырылған. Мысалы, көптеген еуропалық елдерде қарттар үшін арнайы бағдарламалар мен қолдау жүйелері бар.

1. Қарттарға арналған ұйымдар мен бағдарламалар

- Қазақстанда қарттарға арналған ұйымдар саны өсіп келеді, бірақ олардың қолжетімділігі мен сапасын жақсарту қажеттілігі бар. Мысалы, «Ардагерлер ұйымы» сияқты ұйымдар қарт адамдарға қолдау көрсетеді, бірақ халықаралық стандарттарға сай келетін мекемелер аз.

- Шетелде қарттарға арналған әртүрлі бағдарламалар мен ұйымдар бар. Мысалы, Ұлыбританиядағы «University of the Third Age» ұйымы қарттарға білім беру және әлеуметтік іс-шаралар ұйымдастырумен айналысады.

Қорыта айтқанда, Қазақстан мен шетелдегі қарттықтың әлеуметтік-демографиялық ерекшеліктері өмір сүру деңгейі, денсаулық сақтау мен әлеуметтік қамсыздандыру жүйелерінің дамуына, сондай-ақ мәдениет пен отбасы құрылымына байланысты өзгешеленеді.

Орындаған: Жиенбекұлы Нұрасыл

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.